Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna 48: 55–65
https://doi.org/10.14746/rrpr.2019.48.05
2019

Natalia Genstwa[1], Jakub Hadyński[1], Joanna Maciejewska

[1] *Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu*
Wydział Ekonomiczno-Społeczny
natalia.genstwa@up.poznan.pl, jakub.hadynski@up.poznan.pl

Waloryzacja przydatności turystycznej regionu na przykładzie odcinka Wielkiej Pętli Wielkopolski

Zarys treści: Szczególne znaczenie dla potencjału turystycznego regionu mają doliny rzeczne oraz obszary leśne, które są terenami przydatnymi do rozwoju turystyki i rekreacji. W artykule dokonano waloryzacji przydatności turystycznej obszarów położonych wzdłuż Wielkiej Pętli Wielkopolski. Badanie przeprowadzono zgodnie z zasadami bonitacji punktowej i objęto nim gminy zlokalizowane bezpośrednio i pośrednio wzdłuż doliny rzeki Warty, na odcinku od Konina do Rogalinka. Na podstawie wybranych kryteriów, zmiennych i przy użyciu odpowiednich metod statystycznych dokonano oceny poszczególnych jednostek badawczych i utworzono ranking ich przydatności turystycznej. Rozpoznanie zróżnicowania poziomu przydatności turystycznej gmin umożliwi prawidłowe wykorzystanie zasobów przyrodniczych, w tym przypadku Wielkiej Pętli Wielkopolski, i aktywizację rozwoju turystyki w regionie.

Słowa kluczowe: atrakcyjność turystyczna, potencjał turystyczny, bonitacja punktowa, Wielka Pętla Wielkopolski

Wprowadzenie

Branża turystyczna zalicza się do najlepiej i najbardziej dynamicznie rozwijających się sektorów europejskiego ryku. Z roku na rok liczba turystów zwiększa się, a wybór kierunków podróży staje się coraz bardziej różnorodny (Dąbrowska 2008). Poza odległymi, zagranicznymi destynacjami, które są dziś łatwiej osiągalne niż jeszcze przed kilkoma laty, na popularności zyskują krótkie, weekendowe wyprawy połączone z różnymi formami aktywnego wypoczynku. W odpowiedzi na takie potrzeby obserwuje się coraz bogatszy wachlarz lokalnych i regionalnych ofert turystycznych. Wykorzystują one potencjał turystyczny regionu, który tworzą komponenty warunkujące ilościowe i jakościowe zmiany w turystyce (Marciszewska 2010). Jednym z ważniejszych komponentów potencjału turystycznego jest atrakcyjność turystyczna, czyli siła, z jaką dane miejsce przyciąga

odwiedzających. Na atrakcyjność turystyczną wpływa wiele czynników, m.in. zasoby przyrodnicze, stopień zagospodarowania turystycznego i dostępność komunikacyjna (Jedlińska, Szubert-Zarzeczny 1994, Dudek 2008).

Szczególnie istotne dla rozwoju turystyki regionalnej jest środowisko przyrodnicze, które dla około 60% podróżujących jest głównym czynnikiem decydującym o atrakcyjności regionu (Krzymowska-Kostrowicka 1999). Równie znacząca jest rosnąca popularność zdrowego stylu życia (Basińska 2010). Turyści coraz częściej zwracają uwagę na możliwość obcowania z naturą, która ma dobroczynny wpływ na stan zdrowia i samopoczucie. Ważnym elementem wypoczynku staje się również aktywność fizyczna, która sprzyja rozwojowi turystyki przygodowej, tj. blisko natury, w otoczeniu lasu, jezior i rzek (Weber 2001, Alejziak 2015). Na popularności zyskują także produkty regionalne wytwarzane z poszanowaniem tradycji, ponieważ są alternatywą dla wysoko przetworzonej żywności (Warmińska i in. 2012).

Turystyka regionalna niewątpliwie zyskuje na popularności, a odpowiednie wykorzystanie potencjału turystycznego regionu stwarza szansę dla rozwoju gospodarki lokalnej i regionalnej. Szczególnie przydatne są tereny nadrzeczne i leśne, które stanowią dogodne otoczenie dla osób prowadzących zdrowy styl życia. Przykładem takiego obszaru, bogatego w walory przyrodnicze, znajdującego się częściowo na terenach chronionych, jest obszar wzdłuż Wielkiej Pętli Wielkopolski (WPW). Ten szlak wodny oraz jego otoczenie w dużej mierze decydują o atrakcyjności turystycznej regionu, tym samym podnosząc potencjał turystyczny gmin bezpośrednio do niego przylegających. Prawidłowe wykorzystanie zasobów przyrodniczych, w tym przypadku Wielkiej Pętli Wielkopolski, oraz kreowanie przyszłego popytu turystycznego regionu jest możliwe po wcześniejszym rozpoznaniu zróżnicowania poziomu przydatności turystycznej gmin oraz wskazaniu obszarów najbardziej przydatnych dla turystyki (Gryszel, Walesiak 2014). Dodatkowo prawidłowo prowadzone działania mogą integrować założenia zrównoważonego rozwoju i łączyć realizację celów społecznych, środowiskowych i gospodarczych (Butler 1993, Kiryluk, Borkowska-Niszczona 2005).

Celem artykułu jest dokonanie waloryzacji przydatności turystycznej metodą bonitacji punktowej oraz ukazanie zróżnicowania przydatności turystycznej badanego obszaru. Badaniem objęto 18 gmin wzdłuż fragmentu Wielkiej Pętli Wielkopolski. W rezultacie utworzono ranking przydatności turystycznej i wskazano obszary najbardziej i najmniej przydatne dla turystyki. Rozpoznanie poziomu zróżnicowania przydatności turystycznej gmin umożliwi podjęcie działań mających na celu aktywizację rozwoju turystyki oraz ożywienie dotąd niedostatecznie wykorzystanych turystycznie regionów.

Obszar i metody badań

Obszar objęty badaniem to odcinek od Poznania do Konina, który obejmuje 18 gmin znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Warty, fragmentu Wielkiej Pętli Wielkopolski (ryc. 1). Szlak wodny WPW przebiega przez trzy

województwa: wielkopolskie, lubuskie i kujawsko-pomorskie i łączy cztery miasta: Poznań, Konin, Bydgoszcz, Gorzów Wielkopolski, jego całkowita długość wynosi 687,9 km (Słowiński, Nadolny 2007).

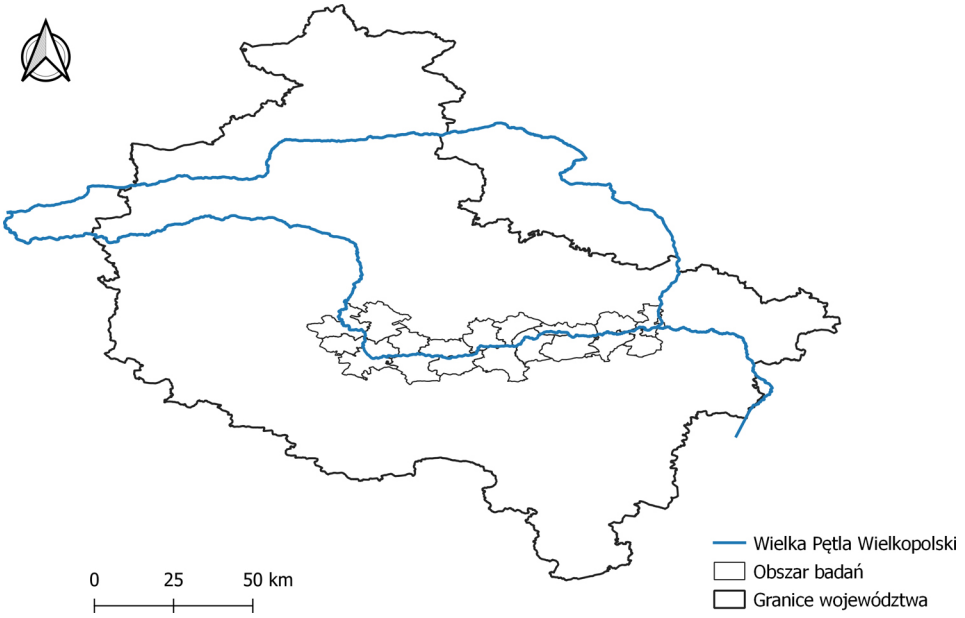

Ryc. 1. Wielka Pętla Wielkopolski na tle województwa wielkopolskiego

Wielka Pętla Wielkopolski jest elementem sieci dróg wodnych w Polsce i łączy się z rozbudowaną siecią dróg wodnych Europy Zachodniej poprzez Odrę i Szprewę oraz z Europą Wschodnią poprzez Wisłę, Narew i Niemen. Składa się z czterech odcinków, które tworzą dwie rzeki – Noteć i Warta. Najdłuższy odcinek trasy przebiega wzdłuż Warty, od Konina do Santoka, i liczy 338,4 km (Szmidt 2015). Teren wzdłuż Wielkiej Pętli jest niezwykle bogaty w wartości kulturowe i przyrodnicze. Bieg rzeki oraz tereny przylegające częściowo położone są na obszarach chronionych, m.in. Wielkopolskiego Parku Narodowego, Rogalińskiego, Sierakowskiego czy Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego i obszarów Natura 2000. Liczne walory środowiskowe oraz zabytki stanowią determinantę dla rozwoju turystyki i rekreacji dolin rzecznych (Macerinskiene 2013). Dzięki inicjatywie władz i lokalnej społeczności na badanym obszarze planowane i realizowane są liczne inwestycje i działania, m.in. budowa nowych przystani i pomostów cumowniczych, modernizacja budowli wodnych i organizowanie spływów kajakowych. Najważniejszą oznaką celowości dalszego rozwoju turystycznego regionu są coraz częstsze wizyty turystów i wodniaków z Polski i z zagranicy, m.in. z Niemiec i Holandii (Szmidt 2015).

Pierwszym etapem postępowania badawczego było wyznaczenie terenu umożliwiającego przeprowadzenie wizji lokalnej na badanym obszarze. Na podstawie obserwacji charakteru badanego terenu oraz przeglądu literatury zaproponowano

zbiór kryteriów (Jedlińska, Szubert-Zarzeczny 1994, Dudek 2008). Jakościowe kryteria waloryzacji zostały następnie zoperacjonalizowane poprzez zbiór zmiennych, które umożliwiły ukazanie zróżnicowania przestrzennego badanych gmin oraz dokonanie waloryzacji. Waloryzację badanego obszaru przeprowadzono, wykorzystując metodę bonitacji punktowej. Jej szczegółowość zależy od wyboru jednostki badawczej, którą w badaniu tym była gmina (Mościbroda 1999). Metoda polega na wyznaczeniu konkretnych cech jakościowych terenu oraz kolejnym przypisaniu im odpowiedniej liczby punktów zgodnie z określoną skalą. Przyjmuje się, że skala bonitacyjna to funkcja, która określa zależność między cechą a liczbą punktów. Takie podejście umożliwia sprowadzenie do wspólnego mianownika różnych cech, ocenianych w różnych kategoriach wartości (Bezkowska 2003, Kożuchowski 2005). Zmienną wynikową otrzymuje się poprzez zsumowanie punktów, na podstawie których tworzy się ranking gmin. Ostatnim etapem jest kwalifikacja, w której po uwzględnieniu celu waloryzacji i wcześniej wydzielonych klas bonitacji przypisuje się słownie ocenę syntetyczną (Kożuchowski 2005). Zgodnie z zasadami bonitacji punktowej w badaniu określono skalę, według której każdej jednostce badawczej przypisano punkty za poszczególne kryteria. W badaniu wykorzystano skalę standaryzowaną. Metoda ta umożliwiła sprowadzenie danych o różnych jednostkach pomiarowych do skali wyrażonej w tej samej jednostce pomiarowej. Zmienne poddano standaryzacji, wykorzystując poniższy wzór:

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

gdzie:
x – zmienna niestandaryzowana,
μ – średnia z populacji,
σ – odchylenie standardowe populacji.

Realizując cel badań, zastosowano również szereg materiałów kartograficznych, dokumentów planistycznych oraz danych statystycznych odpowiednich dla 2017 r., tj.:

- dane wektorowe (*shapefiles*): Państwowy Rejestr Granic sporządzony przez Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (www.codgik.gov.pl); Open Street Map udostępniany przez Geofabrik (www.geofabrik.de) – przebieg wód powierzchniowych, sieci dróg krajowych, sieci kolejowej oraz szlaków turystycznych;
- dane rastrowe: mapa topograficzna, ortofotomapa, mapa z danymi o charakterze katastralnym pozyskana z www.geoportal.gov.pl;
- rejestr zabytków nieruchomych województwa wielkopolskiego opracowany przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (www.nid.pl);
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wybranych gmin
- Bank Danych Lokalnych prowadzony przez Główny Urząd Statystyczny (www.bdl.stat.gov.pl).

Waloryzacja przydatności turystycznej obszarów położonych wzdłuż Wielkiej Pętli Wielkopolski

Ze względu na liczne walory kulturowe i przyrodnicze obszaru Wielkiej Pętli Wielkopolski dokonano waloryzacji przydatności turystycznej wybranych gmin położonych wzdłuż rzeki Warty. Analizę badanego terenu przeprowadzono na podstawie wizji lokalnej, która odbyłka się wiosną 2018 r., i po zapoznaniu się z charakterem obszaru. Na podstawie obserwacji oraz przeglądu literatury dokonano wyboru kryteriów, które odzwierciedlają indywidualne cechy terenu dla trzech grup, tj. walorów przyrodniczych i pozaprzyrodniczych oraz dostępności komunikacyjnej (tab. 1) (Meyer 2010, Parzych 2013). Dla każdego zaproponowanego kryterium określono również zmienną, która umożliwiła porównanie gmin.

Tabela 1. Kryteria i zmienne wykorzystane do oceny przydatności turystycznej obszaru

	Kryterium	Zmienna
Walory przyrodnicze	obszary prawnie chronione	udział w powierzchni gminy [%]
	pomniki przyrody	liczba
	wody powierzchniowe	udział w powierzchni gminy [%]
	lasy	udział w powierzchni gminy [%]
	tereny zielone	udział w powierzchni gminy [%]
Walory pozaprzyrodnicze	zabytki	liczba
	szlaki turystyczne	km/100 km^2 powierzchni gminy
	turystyczne obiekty noclegowe	liczba
Dostępność komunikacyjna	sieć drogowa	km/100 km^2 powierzchni gminy
	siec kolejowa	km/100 km^2 powierzchni gminy
	drogi rowerowe	km/100 km^2 powierzchni gminy

Waloryzację potencjału turystycznego badanego obszaru wykonano w kilku etapach. W pierwszej kolejności przeprowadzono procedurę standaryzacji zmiennych z wykorzystaniem skali standaryzowanej. Metoda ta umożliwiła sprowadzenie danych o różnych jednostkach pomiarowych do skali wyrażonej w tej samej jednostce pomiarowej. Wartości po normalizacji przedstawiono w tabeli 2.

W tabeli 3 zestawiono wartości skali, które obrazują, jak kształtują się wartości parametryzowane dla odpowiednich punktów na skali standaryzowanej. Dla przykładu wartość „0" na skali standaryzowanej oznacza w rzeczywistości, że lesistość wybranej gminy wynosi około 19,17% (tab. 3). Podobnie wartość 1,00 dla zmiennej obszary prawnie chronione w przypadku gminy Mosina oznacza, że 40,86% powierzchni gminy to obszary prawnie chronione (tab. 2).

Kolejno w tabeli 4 zaproponowano przedziały, które zostały ustalone na podstawie wartości skali standaryzowanej (tab. 3). Każdy przedział odpowiada przypisanej liczbie punktów, które zostały przydzielone badanym jednostkom w poszczególnych kryteriach.

Etapem właściwym było przeprowadzenie procedury waloryzacji potencjału turystycznego gmin objętych badaniem. Zgodnie z zasadami bonitacji punktowej

Tabela 2. Wyniki standaryzowane dla poszczególnych gmin i kryteriów

Kryterium	Obszary prawnie chronione	Pomniki przyrody	Wody powierzchniowe	Lasy	Tereny zielone	Zabytki	Szlaki turystyczne	Obiekty noclegowe	Sieć drogowa	Sieć kolejowa	Drogi rowerowe
	wartości zmiennych										
średnia	29,75	21,67	5,40	19,49	1,15	19,17	114,85	2,89	264,48	11,51	11,31
odchylenie standardowe	22,2145	20,407	6,77072	9,48777	2,05796	11,8004	60,0231	2,64342	96,6784	10,8912	20,5307
Gmina	normalizacja										
Żerków	1,28	0,90	–0,73	–0,49	–0,54	0,83	–0,64	0,42	–1,03	–0,68	–0,55
Golina	0,29	–0,62	0,97	–1,24	–0,42	–0,95	–0,47	–1,09	0,40	1,11	–0,08
Rzgów	–0,13	–0,72	0,98	0,05	–0,51	–1,03	0,27	–0,71	0,13	–1,06	–0,45
Stare Miasto	–0,86	–0,52	–0,57	–0,55	–0,51	–0,78	2,33	0,42	–0,19	–1,06	–0,34
Kórnik	0,65	–0,23	–0,41	0,73	–0,50	1,09	0,25	1,93	0,76	0,86	1,72
Mosina	1,00	3,25	–0,37	1,87	0,31	–0,52	1,97	1,56	0,43	0,41	0,36
Lądek	0,27	–0,57	2,68	–1,74	–0,38	–0,95	–0,62	–0,34	–0,39	–1,06	–0,55
Zagórów	1,25	–0,42	1,29	0,30	–0,52	–0,86	–0,76	–0,71	–0,37	–1,06	–0,55
Krzykosy	–1,34	0,51	–0,73	0,89	0,03	–1,20	–0,48	–1,09	–0,08	0,40	–0,43
Nowe Miasto nad Wartą	–0,51	–0,23	–0,68	0,07	–0,39	0,49	–0,10	–0,71	0,28	1,29	–031
Zaniemyśl	–1,33	0,31	–0,48	0,56	–0,32	–0,01	–0,25	1,93	0,02	0,21	–0,46

Brodnica	0,19	0,07	–0,50	0,35	0,76	0,32	0,25	–0,71	–0,70	–0,14	–0,53
Książ Wlkp.	–1,34	–0,33	–0,69	0,37	–0,47	–0,18	0,00	0,80	–0,84	–0,44	–0,55
Śrem	–0,15	1,44	–0,43	–0,39	0,67	2,53	1,35	0,04	–0,06	–0,27	0.56
Kołaczkowo	–1,34	–1,06	–0,72	–1,32	–0,28	–0,27	–1,03	–1,09	–0,72	–1,06	–0,51
Miłosław	0,67	–0,28	–0,55	1,11	–0,24	0,41	0,14	0,04	–0,78	1,59	–0,55
Pyzdry	2,04	–0,77	–0,69	1,15	–0,49	–0,61	–0,28	–1,09	–0,48	–1,06	–0,20
Konin	–0,63	–0,72	1,62	–1,72	3,79	1,68	–1,91	0,42	3,61	2,01	3,42

Tabela 3. Wybrane wartości zmiennych standaryzowanych i niestandaryzowanych

Wartość skali standaryzowanej	Kryterium	Obszary prawnie chronione	Pomniki przyrody	Wody powierzchniowe	Lasy	Tereny zielone	Zabytki	Szlaki turystyczne	Obiekty noclegowe	Sieć drogowa	Sieć kolejowa	Drogi rowerowe
						Wartość skali						
–1	$\mu-\sigma$	7,54	1,26	–1,37	10,00	–0,91	7,37	54,83	0,25	167,80	0,61	–9,23
–0,5	$\mu-0{,}5\sigma$	18,64	11,46	2,02	14,74	0,12	13,27	84,84	1,57	216,14	6,06	1,04
0	μ	29,75	21,67	5,40	19,49	1,15	19,17	114,85	2,89	264,48	11,51	11,31
1	$\mu+0{,}5\sigma$	40,86	31,87	8,79	24,23	2,18	25,07	144,86	4,21	312,82	16,95	21,57
0,5	$\mu+\sigma$	51,96	42,07	12,17	28,98	3,21	30,97	174,88	5,53	361,16	22,40	31,84

Tabela 4. Punktacja według wartości skali standaryzowanej

Wartość skali standardowej	Punktacja
(-∞, –1>	1
(–1; –0,5)	2
(–0,5; 0)	3
(0; 0,5)	4
(0,5; 1)	5
<1; ∞)	6

na podstawie zaproponowanej skali utworzono ranking przydatności turystycznej badanych gmin (tab. 5) (Galiński i in. 2013). Każdej kolejnej gminie przyznano odpowiednio punkty od 1 do 6, przy czym 1 oznacza najmniejszą przydatność dla turystyki, a 6 największą przydatność. Kolejno zsumowano punktację i uszeregowano gminy w kolejności od najbardziej przydatnej do najmniej przydatnej do celów rozwoju turystyki.

Tabela 5. Ranking przydatności turystycznej badanych gmin – wyniki bonitacji punktowej

Kryterium	Obszary prawnie chronione	Pomniki przyrody	Wody powierzchniowe	Lasy	Tereny zielone	Zabytki	Szlaki turystyczne	Obiekty noclegowe	Sieć drogowa	Sieć kolejowa	Drogi rowerowe	Suma
Gmina	Punktacja											
Mosina	6	6	3	6	4	2	6	6	4	4	4	51
Kórnik	5	3	3	5	2	6	4	6	5	5	6	50
Śrem	3	6	3	3	5	6	6	4	3	3	5	47
Konin	2	2	6	1	6	6	1	4	6	6	6	46
Miłosław	5	3	2	6	3	4	4	4	2	6	2	41
Zaniemyśl	1	4	3	5	3	3	3	6	4	4	3	39
Nowe Miasto nad Wartą	2	3	2	4	3	4	3	2	4	6	3	36
Brodnica	4	4	2	4	5	4	4	2	2	3	2	36
Żerków	6	5	2	3	2	5	2	4	1	2	2	34
Golina	4	2	5	1	3	2	3	1	4	6	3	34
Zagórów	6	3	6	4	2	2	2	2	3	1	2	33
Krzykosy	1	5	2	5	4	1	3	1	3	4	3	32
Książ Wlkp.	1	3	2	4	3	3	4	5	2	3	2	32
Pyzdry	6	2	2	6	3	2	3	1	3	1	3	32
Rzgów	3	2	5	4	2	1	4	2	4	1	3	31
Stare Miasto	2	2	2	2	2	2	6	4	3	1	3	29
Lądek	4	2	6	1	3	2	2	3	3	1	2	29
Kołaczkowo	1	1	2	1	3	3	1	1	2	1	2	18

W ostatnim etapie badania gminy podzielono na cztery grupy zgodnie z ich przydatnością do celów turystyki. Wśród jednostek badawczych wyróżniono tereny: bardzo przydatne do turystyki, przydatne do turystyki, średnio przydatne do turystyki, mało przydatne do turystyki. Przedziały dla ustalonego podziału przydatności turystycznej opracowano w oparciu o skalę kwartylową (ryc. 2).

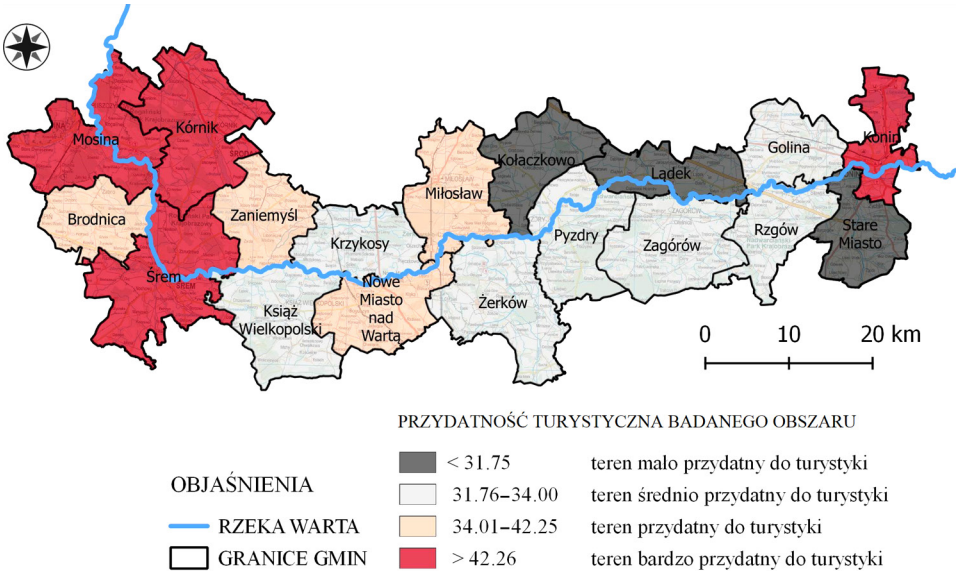

Ryc. 2. Przydatność turystyczna badanego obszaru

W wyniku badań do terenów najbardziej przydatnych dla potrzeb turystyki przyporządkowano gminy Kórnik, Mosina, Śrem i Konin. Wysoki potencjał turystyczny gmin wynika z ich lokalizacji. Gminy Mosina i Kórnik uzyskały odpowiednio 51 i 50 punktów na 66 możliwych. Gmina Mosina w pięciu kategoriach otrzymała maksymalną liczbę punktów, tj.: obszary prawnie chronione, pomniki przyrody, lasy, szlaki turystyczne i obiekty noclegowe. Miasto Kórnik, które zajęło drugie miejsce w rankingu, uzyskało z kolei najwięcej punktów w kategorii: liczba zabytków, miejsca noclegowe oraz długość dróg rowerowych. Trzecie miejsce zajmuje Śrem, który maksymalną liczbę punktów otrzymał za kategorię liczby zabytków, pomników przyrody i długości szlaków turystycznych. Ze względu na swój statut miasta powiatowego oraz stopień zurbanizowania Konin otrzymywał zróżnicowane oceny. Maksymalną liczbę punktów uzyskał sześć razy za powierzchnię wód, terenów zielonych, liczbę zabytków oraz we wszystkich kryteriach dotyczących dostępności komunikacyjnej. Najmniejszą liczbę punktów otrzymał w kategorii szlaków turystycznych i powierzchni lasów. Do terenów przydatnych do turystyki zaliczyć można gminę Brodnica, Zaniemyśl, Miłosław i Nowe Miasto nad Wartą. Łączna suma punktów mieści się w przedziale od 34,00 do 42,25. Największa ilość gmin (siedem) uzyskała łączną sumę punktów do 31,75 do 34,00. Zgodnie z obliczoną skalą tereny te zostały zakwalifikowane do średnio przydatnych dla potrzeb turystyki. Do tych gmin należą: Książ Wielkopolski, Krzykosy, Żerków, Pyzdry, Zagórów, Rzgów i Golina. Stare Miasto, Lądek i Kołaczkowo to tereny mało przydatne do turystyki, uzyskały poniżej 31,75 punktu.

Podsumowanie

Przeprowadzenie waloryzacji potencjału turystycznego badanego obszaru umożliwiło rozpoznanie zróżnicowania przydatności turystycznej badanych jednostek oraz wskazanie gmin szczególnie przydatnych do realizacji celów związanych z rozwojem turystyki. W rezultacie przeprowadzonych procedur statystycznych utworzono również ranking przydatności turystycznej badanych gmin. Największą liczbę punktów w rankingu uzyskała gmina Mosina, która została zaklasyfikowana do terenów bardzo przydatnych dla turystyki. W tej samej grupie znalazły się również 3 kolejne gminy, tj. Kórnik, Śrem i Konin Do terenów przydatnych dla turystyki zaliczyć można gminy: Brodnica, Zaniemyśl, Miłosław i Nowe Miasto nad Wartą. Łączna suma punktów mieści się w przedziale od 34,00 do 42,25. Największa liczba gmin uzyskała łączną sumę punktów od 31,75 do 34,00 i zgodnie z wyznaczoną skalą zostały one zaklasyfikowane jako tereny średnio przydatne dla turystyki. Najmniej przydatne są gminy Stare Miasto, Lądek i Kołaczkowo. Jak wynika z przeprowadzonych badań, obszary bardzo przydatne dla turystyki zlokalizowane są w sąsiedztwie dużych miast. Ich przewaga jest efektem lokalizacji i wpływu społeczno-gospodarczego dobrze rozwiniętych sąsiadów. Obszary te charakteryzuje dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna oraz bogate zaplecze hotelowe. Dodatkowo w przypadku badanych jednostek duże znaczenie miały obszary chronione. Zgodnie z przeprowadzoną bonitacją punktową najniżej ocenione zostały tereny wiejskie. Kryteria, które szczególnie zaniżają pozycję w ogólnym rankingu, to cechy z grupy dostępność komunikacyjna. Odpowiednie wykorzystanie potencjału gmin rozpoznanych jako tereny bardzo przydatne dla turystyki, tj. Mosina, Kórnik, Śrem i Konin, umożliwi rozwój i wzrost popularności turystyki w regionie. Podjęcie odpowiednich działań mających na celu promocję lokalnych atrakcji z uwzględnieniem potencjału walorów przyrodniczych pozytywnie wpłynie na rozwój społeczno-gospodarczy całego regionu.

Literatura

Alejziak B.D. 2015. Turystyka aktywna młodzieży studenckiej jako forma zdrowego stylu życia. Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu, 21(1).

Basińska A. 2010. Turystyka zgodna z paradygmatem rozwoju zrównoważonego a zdrowy styl życia. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Zawodowej Turystyki i Zarządzania Studia Periegetica, 4.

Bezkowska G. 2003. Problemy oceny walorów przyrodniczych dla turystyki i rekreacji na obszarze Nizin Środkowopolskich. Turystyka i Hotelarstwo, 4.

Butler R. 1993. Tourism – an Evolutionary Perspective. Tourism and sustainable Development: Monitoring, Planning, Managing. University of Waterloo Press, Waterloo, s. 25–39.

Dąbrowska B.J. 2008. Rynek turystyczny Unii Europejskiej. Wybrane zagadnienia. Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa, 38.

Dudek D. 2008. Pojęcie turystyki w polskiej tradycji terminologicznej. Folia Turistica, 19.

Galiński M., Siwek G., Szuwarski J. 2013. Metoda bonitacji punktowej jako narzędzie waloryzacji zjawisk przestrzennych. Geomatyka i inżynieria, 5.

Gryszel P., Walesiak M. 2014. Zastosowanie uogólnionej miary odległości GDM w ocenie atrakcyjności turystycznej powiatów Dolnego Śląska.

Jedlińska M., Szubert-Zarzeczny U. 1994. Gospodarka turystyczna. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław
Kiryluk H., Borkowska-Niszczona M. 2005. Turystyka zrównoważona. Zarządzanie turystyką na obszarach przyrodniczo cennych. Wyd. Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku, Białystok, s. 46–64.
Krzymowska-Kostrowicka A. 1999. Geoekologia turystyki i rekreacji. PWN, Warszawa.
Macerinskiene A. 2013. Determination criteria for national water tourism routes. Tourism and Environment, 2.
Marciszewska B. 2010. Potencjał turystyczny regionu a kreowanie jego wizerunku. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 52: 13–21.
Meyer B. 2010. Aktywność samorządu lokalnego jako element potencjału turystycznego na przykładzie wybranych gmin województwa zachodniopomorskiego. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 52: 23–32.
Parzych K. 2013. Ocena potencjału walorów turystycznych, przyrodniczych i antropogenicznych dorzeczy Słupi i Łupawy. Słupskie Prace Geograficzne, 10.
Rogalewski A. 1974. Zagospodarowanie turystyczne. WSiP, Warszawa.
Słowiński M., Nadolny G. 2007. Wielka Pętla Wielkopolski: Warta–Noteć–Gopło–Warta: przewodnik nie tylko dla wodniaków. Wydawnictwo Satchwell, Warszawa.
Szmidt Z. 2015. Wielka Pętla Wielkopolski. Atrakcje turystyczne. Wielkopolska Organizacja Turystyczna, Poznań.
Warmińska M., Dąbrowska A., Mozolewski W. 2012. Produkty regionalne narzędziem promocji turystyki na obszarach wiejskich województwa pomorskiego. Barometr Regionalny, 4(30): 111.
Weber K. 2001. Outdoor adventure tourism: A review of research approaches. Annals of Tourism Research, 28(2): 360–377.

Valorisation of tourism usefulness of the region using the example of the Great Waterway Loop of Wielkopolska section

Abstract: River valleys and forest areas, are the most useful for the development of tourism and recreation. These areas are particularly important for the tourist potential of the region. This article evaluates the tourist potential of areas along the Great Waterway Loop of Wielkopolska. The study was carried out in accordance with the rules of point bonitation and covered communes located directly and indirectly along the valley of the Warta River, on the section from Konin to Rogalinek. Based on selected criteria, variables and using appropriate statistical methods, individual research units were evaluated and a ranking of tourist usefulness of the studied units was created. Recognizing the diversity in the level of tourist utility of municipalities will enable the correct use of natural resources, in this case the Great Waterway Loop of Wielkopolska and activation of tourism development in the region.

Key words: tourist attractiveness, tourist potential, point bonitation, Great Waterway Loop of Wielkopolska